

АГУУЛГА

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА.....	3
1.1. Төслийн нэр	3
1.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага.....	3
1.3. Төслийн байршил.....	3
ХОЁР. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ.....	3
3.1. Төслийн болзошгүй нөлөөллүүд	3
ГУРАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО, ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ.....	4
ДӨРӨВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	5
ТАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	7
ЗУРГАА. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	7
ДОЛОО. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	8
НАЙМ. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	8
ЕС. ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	8
АРАВ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	10
АРВАН НЭГ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР.....	11
АРВАН ХОЁР. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ.....	14
АРВАН ГУРАВ. 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ОРОЛЦОГЧ, СОНИРХОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ	15
АРВАН ДӨРӨВ: БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ	16
ХАВСРАЛТ.....	17

НЭГ. ТӨСЛИЙН ТОВЧ ТАНИЛЦУУЛГА

1.1. Төслийн нэр

“Баянтэгш импекс” ХХК-ийн хайлуур жоншны ордын өмнөд хэсгийг ил, далд аргаар ашиглах” төсөл

1.2. Төсөл хэрэгжүүлэгч аж ахуйн нэгж, байгууллага

Төсөл хэрэгжүүлэгч: “Баянтэгш импекс” ХХК Регистрийн дугаар: 2609436

1.3. Төслийн байршил

“Баянтэгш импекс” ХХК-ийн эзэмшиж буй MV-003389, MV-006454, MV-012203, MV-016879, тоот ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл бүхий Баянтэгш импекс орд нь засаг захиргааны нэгжийн хувьд Улаанбаатар хотоос 390 км зайд Хэнтий аймгийн Дархан сумын нутагт сумын төвөөс 55км тугай зөвшөөрөл нь нийтдээ 123.18 гектар талбайг хамран оршино.

ХОЁР. ТӨСЛИЙН ГОЛ БОЛОН БОЛЗОШГҮЙ СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙН ТОДОРХОЙЛОЛТ

3.1. Төслийн болзошгүй нөлөөллүүд

Байгалийн нөөцийг ашиглан үйлдвэрлэл үйлчилгээ эрхлэх, уурхайн олборлолт явуулах үед орчны төлөв байдал, орон нутгийн нийгэм эдийн засагт нөлөөлж болох нөлөөллүүдийн хэлбэр, тэр нь эргэж нөлөөлөх, буцалтгүй нөлөөлөх хэсгийг болон нөлөөллийн үргэлжлэх хугацаа, түүний эрчим зэргийг тодруулахын тулд магадлан жагсаах аргыг хэрэглэн төслийг хэрэгжүүлсэнээр байгаль орчны төлөв байдал болон орон нутгийн нийгэм эдийн засагт үзүүлж болзошгүй нөлөөллийн үнэлгээг магадлан жагсаах аргаар доор үзүүлэв.

Хүснэгт 2. Төсөл хэрэгжих үеийн байгаль орчинд үзүүлж болзошгүй нөлөөллийн хэлбэр, түүний үргэлжлэх хугацаа, эрчим нь нөлөөллийн төрөлтөй уялдах нь

Байгаль орчны үзүүлэлт	шууд	шууд бус	өөрөө зохицуулагдах	богино хугацааны	урт хугацааны	буцаж нөлөөлөх	буцалтгүй нөлөөлөх	хүчтэй	дунд зэрэг	бага зэрэг
1. Байгалийн төрөл зүйлийн өөрчлөлт										
Газрын дээрхи урсацын өөрчлөлт		x			x		x			x
Газрын доорх усны чанарын өөрчлөлт		x			x		x			x
Гадаргын усны урсацын өөрчлөлт		x			x		x			x
Ургамлын бүтцийн өөрчлөлт	x				x		x		x	
Хөрсний элэгдэл, эвдрэл	x				x		x		x	
Геологийн тогтоцын өөрчлөлт	x				x					
Зэрлэг амьтдын орон зайн өөрчлөлт	x				x		x		x	
Уур амьсгалын (бичил) өөрчлөлт	Нөлөөлөл байхгүй									
2. Байгалийн нөөц, ашиглалт										
Газрын гадаргын нөөц баялаг	x				x		x		x	

**ХАЖУУ УЛААНЫ ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ ОРДЫГ ИЛ, ДАЛД АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Бэлчээрийн байдал	х				х	х			х	
Эрдэс түүхий эдийн нөөц	х			х	х				х	
Эрчим хүчний нөөц	х								х	
3. Байгаль, орчны өөрчлөлт										
Агаарын бохирдол		х		х			х			х
Ундны усны чанар, хэмжээ	х			х						х
Хөрсний эвдрэл, бохирдол	х				х	х		х		
Хорт бодис усаар дамжин хүн, амьтанд нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Дуу чимээ, шуугианы нөлөө	х			х						х
4. Байгалийн өнгө төрх, түүх соёлын дурсгалт зүйл										
Байгалийн үзэсгэлэнт өнгө төрх өөрчлөгдөх	х				х		х	х		
Ландшафтын хэлбэр, өнгө өөрчлөгдөх	х				х		х	х		
Тусгай хамгаалалттай газар нутагт нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Түүх соёлын дурсгалт зүйлд нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
Археологи, палентологийн олдворт нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
5. Нийгэмд үзүүлэх нөлөө										
Үйлчилгээний салбарын үйл ажиллагаанд нөлөөлөх	х				х					х
Хүн амын орлого өөрчлөгдөж нэмэгдэх	х				х					х
Хүн амын эрүүл мэндэд нөлөөлөх	Нөлөөлөл байхгүй									
6. Эдийн засаг, байгаль орчин										
Татварын орлого өөрчлөгдөх	х			х			х			х
Бүс нутгийн орлого нэмэгдэх	х			х			х			х
Ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох		х		х			х			х
Ажлын байр нэмэгдэх	х			х			х			х
Улирлын чанартай эрэлт хэрэгцээ нэмэгдэх		х			х				х	
7. Бусад нөлөөлөл										
Хог хаягдлаар хөрс, ус бохирдох		х			х	х				х
Шороон зам харилцаа, уурхайн машин механизмын хөдөлгөөн шилжилтээс болж хөрс эвдрэх	х				х		х			х
Дүн	19	7	0	8	18	3	15	3	8	14

Эдгээр болзошгүй нөлөөллүүдийг хэлбэр, үргэлжлэх хугацаа, эрчмээр нь тодруулбал:

Шууд нөлөөлөл. Болзошгүй нөлөөллийн 19 (20%) нь шууд нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Барилга байгууламж барихын тулд хөрс хуулах, хөндийн хуурай сайрын хэмжээ чанарт өөрчлөлт оруулах, геологийн тогтоцыг нь шууд эвдэж өөрчлөх, газарын гадаргын нөөц баялагт хомосдол үүсгэх нэг дор дизель хөдөлгүүртэй олон механизм төвлөрч ажиллах зэргээс шалтгаалж экологийн тухайн орчны системд нөлөөлөх, байгалийн тэнцвэр, унаган төрх байдал, ландшафтад сөрөгөөр нөлөөлөх муу талтай. Гэхдээ төсөл хэрэгжсэнээр орон нутгийн орлого нэмэгдэх, улс орны эдийн засагын сан хөмрөгийг нэмэгдүүлэх зэрэг сайн нөлөөтэй.

Шууд бус нөлөөлөл. Уг төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 7 (7.3%) нь шууд бус нөлөөлөлд хамрагдаж байна. Нэг дор олон хүнд машин механизм зэрэг ажилхад дуу чимээ ихсэх зэрэг нөлөөлөл хамаарч байна. Эдгээрийн дуу чимээний улмаас орь орчмын ан амьтад үргэн дайжих магадлал өндөртэй юм.

Өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөл. Төслийн үйл ажиллагаанаас өөрөө зохицуулагдах нөлөөлөл байхгүй байна. Богино хугацааны нөлөөлөл. Уг төслөөс нийт болзошгүй нөлөөллийн 1 (4.34%) нь буюу бэлчээрийн байдлын нөлөөлөл богино хугацааны нөлөөлөлд орж байна.

Урт хугацааны нөлөөлөл. Төслийн үйл ажиллагаанаас байгаль орчинд нөлөөлөх нөлөөллийн 18 (18,94%) нь урт хугацааны нөлөөлөлд орж байна. Урт хугацааны нөлөөлөлд ургамлын бүтцийн өөрчлөлт, хөрсний элэгдэл, геологийн тогтоцын өөрчлөлт, гадаргын нөөц баялаг, эрдэс түүхий эдийн нөөц, байгалийн унаган төрх өөрчлөгдөх ландшафтын өнгө төрх өөрчлөгдөх гэх мэт нөлөөллүүд хамаарна. Иймээс байгалийн унаган төрхийг алдагдуулсаны дараа эргүүлж нөхөн сэргийх ажлыг маш нарын дэс дараалалтай хийх шаардлагатай байна.

Нөлөөллийн эрчим. Ургамлын бүтэцийн өөрчлөлт, хөрсний элэгдэл эвдрэл, эрдэс, түүхий эдийн нөөц хөрсний эвдрэл бохирдол зэрэг нь хүчтэй сөрөг нөлөөллөлд хамрагдаж байгаа учир байгаль орчныг хамгаалах төлвөлгөөнд энэ хүчтэй нөлөөлөлд орсон объектийг хэрхэн сэргээх талаар тодорхой тусган, үйдвэрлэлийн явцад мөрдлөг болгон ашиглахыг төслыг хэрэгжүүлэгчид зөвлөж байна. Үүний зэрэгцээ хувийн өмчийн болон татварын орлого өөрчлөгдөх, агаарын бохирдол, бэлчээрийн байдал, ургамлын бүтцийн өөрчлөлт, гадаргын нөөц баялаг, байгалийн унаган төрхийн өөрчлөлт, ландшафтын хэлбэр өнгө өөрчлөгдөх орон нутгийн орлого нэмэгдэх, ядуурлыг бууруулахад дэмжлэг болох, шороон зам харилцаа, машин механизмын хөдөлгөөн шилжилтээс борж хөрс эвдрэх, ахуйн хаягдал, хогийн ариутгал муугаас эвгүй муухай үнэр гарах, шавж үржих, хүчтэй салхи, уруйн үер зэрэгт эрчимтэй нөлөөлнө. Учир нь байгаль орчны хүчин зүйлүүд нь өөрөө нөхөн сэргэх чадвар маш муу байдаг.

ГУРАВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ ЗОРИЛГО, ГОЛ ЗОРИЛТ, ХАМРАХ ХҮРЭЭ

Хэнтий аймгийн Дархан сумын нутагт байрлах “Хажуу улааны хайлуур жоншны ордыг ил, далд аргаар ашиглах” төслийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөө нь төслийн байгаль орчинд учруулж болзошгүй сөрөг нөлөөллийг төслийн технологи ажиллагааны онцлогтой нь уялдуулан журмын хүрээнд зөвшөөрөгдсөн гол болон болзошгүй нөлөөллийг тодорхойлох арга, аргачлалын дагуу байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсгүүдийг тус бүрд нь авч үзсэний үндсэн дээр байгаль орчныг хамгаалах бусад багц хууль, холбогдох журам, зааврын дагуу хийж гүйцэтгэсэн болно.

Байгаль орчныг хамгаалах менежментийн төлөвлөгөө нь байгаль орчныг хамгаалах, нөхөн сэргээх талаар Монгол Улсын хуулиуд, шинээр гарч буй шаардлагатай уялдан байнга шинэчлэгдэж байх баримт бичиг төдийгүй төслийн хэрэгжилтийн үе шатанд байгаль хамгаалах, болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тухай бүр нь бууруулж нөхөн сэргээх зорилтыг хангах үүрэгтэй юм.

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт нь байгаль орчны нарийвчилсан үнэлгээнд тусгасан байгаль орчны бүрэлдэхүүн хэсэгт нөлөөлөх сөрөг нөлөөллөөс урьдчилан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээг хэрэгжүүлж, тухайн жил бүр мөрдөн ажилладаг байгаль орчныг хамгаалах, орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэхэд оршино.

2025 оны байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний зорилго нь төслийн төгсгөлийн ажлын үе шатанд байгаль орчинд учруулах гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тодорхойлж, сөрөг нөлөөллөөс урьдчилсан сэргийлэх, бууруулах, арилгах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх хугацаа, зардал, хариуцах эзний хамтаар төлөвлөн үйл ажиллагаандаа мөрдөж ажиллахад чиглэнэ.

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний гол зорилт:

- Монгол улсын холбогдох хууль тогтоомжуудыг мөрдөж ажиллах
- Нутгийн ард иргэдийн уламжлагдаж ирсэн соёл, өв уламжлалыг хүндэтгэж хамгаалах;
- Цаашид ашиглах шаардлагагүй хөндөгдсөн талбайнуудыг тухай бүрд нөхөн сэргээж, орон нутагт хүлээлгэж өгөх;
- “Тэрбум мод” үндэсний хөдөлгөөнд нэгдэж, компанийн чадамжийн хэмжээнд хувь нэмрээ оруулах;
- Батлагдсан БОМТ 2025-г хамгийн багадаа 90%-ийн гүйцэтгэлтэйгээр хэрэгжүүлэх;
- Хүрээлэн буй орчны талаар ажилтнуудын мэдлэгийг дээшлүүлэх;
- Байгаль орчны мэргэжилтнүүдийн мэдлэг, ур чадварыг дээшлүүлэх;
- Төрийн захиргааны байгууллагууд болон нутгийн өөрөө удирдах байгууллагуудын хяналт шалгалт, БО-ны аудитаас гарах зөвлөмжүүдийг хэрэгжүүлэх;

ДӨРӨВ. СӨРӨГ НӨЛӨӨЛЛИЙГ БУУРУУЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Байгаль орчны нөлөөллийн нарийвчилсан үнэлгээний явцад төслийн үйл ажиллагаанаас тухайн нутгийн байгаль орчинд үзүүлэх гол болон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээ, түүнээс урьдчилан сэргийлэх, үр дагаврыг арилгах арга хэмжээ, тэдгээрийг хэрэгжүүлэх хугацаа, шаардагдах хөрөнгө зардлын хамт тодорхойлж, баримтлах хууль, дүрэм журам, стандартуудыг хамтатган 2025 онд хэрэгжүүлэх байгаль хамгаалах төлөвлөгөөг боловсруулав.

Хүснэгт 3. Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
Агаарын чанар						
1	Уурхайн тоног төхөөрөмж, авто тээврийн хэрэгслээс үүсэх хорт хийн ялгарлыг бууруулахын тулд ашиглагдаж байгаа тээврийн хэрэгсэлд утааны шүүлтүүрүүдийн бүрэн бүтэн байдлыг шалгаж, тос, маслог тогтоосон хугацаанд нь сольж байна.	Уурхайн хэмжээнд	Мот/цаг Уулын ажлын төсөвт орсон		Үйл ажиллагаа эхлэхэд	- Агаарын тухай хууль - Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хууль - MNS 4585:2016 MNS 3384:82 MNS 4885:2007 Агаарын тухай хууль
2	Уурхайн замын сүлжээг оновчтой төлөвлөх, тоосжилт ихтэй үед замуудыг услах	Уурхайн хүрээнд	-	2 000.0	Үйл ажиллагаа эхлэхэд	
3	Агаарын бохирдлын төлбөрийн тухай хуулийн дагуу уурхайд ашиглагдаж байгаа тоног төхөөрөмжүүдийнхээ төлбөрийг төлнө. Уулын ажилд хамрагдах тээврийн хэрэгслүүд байна.	Уулын ажилд хамрагдах тээврийн хэрэгслүүд байна.	-	Уулын ажлын төсөвт орсон	Үйл ажиллагаа эхлэхэд	
Газрын гадарга, хөрсөн бүрхэвч						
4	Газар эзэмших гэрээгээ сумын засаг даргатай байгуулах, төлбөрөө төлөх	Уурхайн хэмжээнд	Дотоод үйл ажиллагааны зардалд		2025 онд	Газрын тухай хууль, Хөрс хамгаалах, цөлжилтөөс сэргийлэх тухай хууль MNS 5916:2008
5	Засварын газраас өөр газарт тос масло асгарсан тохиолдолд асгарсан хэсгийг элс асгаж саармагжуулан бохирдсон хөрсийг авч хог хаягдал руу ачуулна.	Засварын талбай, авто зогсоол	500 000		2025 онд	

ХАЖУУ УЛААНЫ ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ ОРДЫГ ИЛ, ДАЛД АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

№	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Нэгжийн өртөг /төг/	Нийт зардал /төг/	Хэрэгжүүлэх хугацаа, давтамж	Баримтлах стандарт, аргачлал
6	Хог хаях, шатах тослох материал асгах, хөрсний бохирдол үүсгэхээс сэргийлэх, олон салаа зам гаргахгүй байх талаар жолооч операторуудад сургалт явуулах	Уурхайн хэмжээнд	500 000		2025 онд	MNS 5917:2008 MNS 5918:2008
Ургамлан нөмрөг						
7	Олон салаа зам гаргахгүй байна.	Уурхайн зам, уурхайн хил хязгаар		Дотоод үйл ажиллагааны зардалд	2025 онд	Амьтны тухай хууль Байгаль орчныг хамгаалах тухай MNS 5916:2008 MNS 5917:2008 MNS 5918:2008
8	Гал түймрийн аюулаас хамгаалж гал унтраах багаж хэрэгслийг хотхонд байрлуулна.	Уурхайн хотхонд	500,000		2025 онд	
9	Уурхайн дотоод болон гадаад тээврийн замын дагуу шаардлагатай газруудад тэмдэг тэмдэглэгээ байршуулах	Уурхайн зам, уурхайн хил хязгаар	1000,000		2025 онд	
10	Автомашинны зогсоолыг хайргаар хучих	Засварын талбай, зогсоол	500,000		2025 онд	
11	Шимт хөрсний овоолго үүсгэж, ургамалжуулж хадгалах	Уурхайн хэмжээнд	1000,000		2025 онд	
Усан орчин						
12	Сав газрын захиргаатай ус ашиглах гэрээ байгуулан төлбөрөө төлнө	Төслийн хүрээнд		Дотоод үйл ажиллагааны зардалд	2025 онд	Усны тухай хууль MNS 0900:2018
13	Уурхайгаа тойруулан үерийн далан байгуулах	Үйл ажиллагааны зардалд орно			Үйл ажиллагаа эхлэхэд	MNS 4943:2015 MNS 5850:2008
14	Унд ахуйн усанд эрүүл ахуй болон хамгаалалтын бүсийг тогтоож бүсэд мөрдөх журмыг сахиж ажиллана.	-	1000.0		-	
15	Хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн дагуу шинжилгээ хийлгэх	Уст цэгт	Зардал нь хяналт шинжилгээний зардалд орсон		2025 онд	
Сөрөг нөлөөллийг бууруулах нийт зардал						7000,0

ТАВ. НӨХӨН СЭРГЭЭЛТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тус уурхай нь 2023-2027 он хүртэлх 5 жилийн хугацаанд нөхөн сэргээлтийн хүрээнд зөвхөн шимт хөрсний нөөц бий болгох, одоогийн шимт хөрсний чанарыг сайжруулах зэрэг арга хэмжээ авч хэрэгжүүлэх бөгөөд нөхөн сэргээлтийн ажил 2027 оноос эхлэхээр ТЭЗҮ болон БОННУ-нд тусгагдсан болно. Гар аргаар алт олборлогчдод өртсөн талбайд Уулын ажилтай зэрэгцэн маркшейдэрийн хэмжилт хийж нэмэлтээр нөхөн сэргээх газрын хэмжээг тооцоолно.

**ЗУРГАА. БИОЛОГИЙН ОЛОН ЯНЗ БАЙДЛЫГ ДҮЙЦҮҮЛЭН ХАМГААЛАХ АРГА
ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

“Баянтэгш импекс” ХХК нь дүйцүүлэн хамгаалах ажлаар “Тэрбум мод” үндэсний хөтөлбөрийн хүрээнд 200 мод тарих болон уурхай орчимд ухаш, эвдэгтдсэн газарт 0.5 га-аас ихгүй талбайд техникийн нөхөн сэргээлтийг хийхээр төлөвлөж байна.

Хүснэгт 4. Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ

№	Дүйцүүлэн хамгаалах зорилт	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар, хэмжээ	Тоо хэмжээ	Нэг-жийн зардал, төг	Нийт зардал, төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	УАТ-ний дагуу байгаль орчны байцаагчаас санал авч дүйцүүлэн хамгаалах нөхөн сэргээлтийн ажлыг уурхайн дэргэдэх эвдэгтдсэн газарт техникийн нөхөн сэргээлт хийж гүйцэтгэнэ.	0.5 га талбайд техникийн нөхөн сэргээлт хийнэ.	Сумын нутаг дэвсгэрт	0.5 га	-	6000,000	2025 онд	Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын үнэлгээний тухай хууль
2	Төслийн талбайд 2025 онд 200 ш мод заасан чиглэлд тарихаар төлөвлөв	0.1 га талбайд	Төслийн талбайд	200ш	10,000	2000,000	2025 онд	Тэрбум мод үндэсний хөдөлгөөний й хүрээнд
Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээний нийт зардал							8000,000	

ДОЛОО. НҮҮЛГЭН ШИЛЖҮҮЛЭХ, НӨХӨН ОЛГОВОР ОЛГОХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төслийн талбайд айл өрх, өвөлжөө хаваржаа байхгүй бөгөөд нүүлгэх шилжүүлэх ажил хийгдэхгүй болно.

НАЙМ. ТҮҮХ СОЁЛЫН ӨВИЙГ ХАМГААЛАХ АРГА ХЭМЖЭЭНИЙ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Хэнтий аймгийн Дархан сумын нутагт байрлах Баянтэгш импекс хайлуур жоншны ордыг ил, далд аргаар ашиглах төслийн талбай болон түүний орчимд одоогоор түүх, соёлын өв, дурсгалт олдвор тэмдэглэгдээгүй (“Баянтэгш импекс” ХХК-ийн Хажуу улааны хайлуур жоншны ордын талбай, түүний ойр орчимд археологийн хүрээлэн болон палеонтологийн хүрээлэнгээр авран хамгаалах хайгуулын судалгааг хийлгэсэн) бөгөөд хэрвээ тус төслийн үйл ажиллагааны явцад археологи, палеонтологийн олдвор, түүх соёлын дурсгалт зүйлс илэрвэл үйл ажиллагаагаа түр зогсоож энэ тухай Дархан сумын, засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг эрхэлсэн эрдэм шинжилгээний байгууллагад нэн даруй мэдэгдэх ба цаашид Монгол улсын “Соёлын өвийг хамгаалах тухай хууль” болон бусад холбогдох хууль тогтоомжийг мөрдөн ажиллах болно.

Хүснэгт 5. Түүх, соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө

№	Нөлөөлөлд өртөх түүх, соёлын өв	Хамгаалах арга хэмжээ	Арга хэмжээний цар хэмжээ	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
1	Археологи, Палеонтологийн дурсгал, олдвор	Төслийн барилга байгууламжийн ажлын үед болон уурхайн олборлолтын үйл ажиллагаа явуулж байх үед соёлын биет өв илэрвэл төсөл хэрэгжүүлэгч нь ажлаа зогсоож, Энэ тухай сумын Засаг дарга, цагдаагийн болон уг асуудлыг хариуцсан байгууллагад мэдэгдэх.	Төслийн талбай	2025 онд соёлын биет өв илэрсэн тохиолдолд	Соёлын өвийн тухай хуулийн 38.3
2					
Сургалт сурталчилгааны зардалд					1000,000 төг

ЕС. ОСОЛ, ЭРСДЛИЙН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

“Баянтэгш импекс хайлуур жоншны ордын өмнөд хэсгийг ил, далд аргаар ашиглах” төслийн үйл ажиллагааны явцад төрөл бүрийн осол гарч болзошгүй бөгөөд гол төлөв хүмүүсийн өөрсдийнх нь үйл ажиллагаанаас үүдэн гардаг. Энэ нь машин техник, тоног төхөөрөмжүүдтэй харьцаж ажиллах зэрэг бүхий л үйл ажиллагаатай шууд холбоотой. Өөрөөр хэлбэл, ажилчид, инженер техникийн ажилтнууд ажлын хариуцлага алдах, ялангуяа үйл ажиллагааны явцад технологийн горим зөрчсөнөөс элдэв осол гарч, үйл ажиллагааны хэвийн ажиллагаа саатах, ажиллагсдын эрүүл мэнд хохирох, хөдөлмөрийн чадвараа алдах, тахир дутуу болох, хүний амь нас эрсдэх зэрэг осол аваар гарч болзошгүй тул хөдөлмөр хамгаалал, аюулгүй ажиллагааг анхаарч ажиллах шаардлагатай.

**ХАЖУУ УЛААНЫ ХАЙЛУУР ЖОНШНЫ ОРДЫГ ИЛ, ДАЛД АРГААР АШИГЛАХ ТӨСЛИЙН 2025 ОНЫ
БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хүснэгт 6. Осол эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөө

№	Болзошгүй аюул, осол сөрөг нөлөө	Урьдчилан сэргийлэх, хамгаалах арга хэмжээ	Арга Хэмжээний цар, хэмжээ	Нийт зардал сая. төг	Хэрэгжүүлэх хугацаа ба давтамж	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Байгалийн гаралтай осол эрсдэл						
1	Байгалийн гамшгийн улмаас	Хүчтэй салхи шуурга, аянга цахилгаантай бороо орох үед үйл ажиллагааг түр зогсоох	Төсөл хэрэгжих бүс	Үйл ажиллагааны зардал	2025 он	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль
2	ажилчдын эрүүл мэнд, техник тоног төхөөрөмжид эвдрэл гэмтэл гарч болзошгүй	Гэнэтийн осол аваар, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаар сургалт зохион байгуулах	Төслийн талбай		2025 он	
Нийгмийн гаралтай осол эрсдэл						
3	Болзошгүй осол, саатал, техник тоног, төхөөрөмжийн гэнэтийн аюул үүсэх	Техник, технологийн аюулгүй байдлыг тогтмол шалгах, хянах, бүртгэл хөтлөх	Төслийн хүрээнд ашиглагдах тоног төхөөрөмж, техник	Үйл ажиллагааны зардал	Төслийн өдөр тутмын үйл ажиллагаа	Гамшгаас хамгаалах тухай хууль
4	Талбайд цахилгаан үүсгүүр болон тамхины цог зэргээс гал түймэр гарч болзошгүй.	Гал унтраах багаж хэрэгслийг шаардлагатай газруудад байрлуулах болон галын хорыг байнга шалгах, цэнэглүүлэх	Төсөл хэрэгжих бүс	1500,000	2025 он	
5	ХХАА-ны зөрчил	Ажиллагсдыг ХХАА-ны хувцас хэрэгсэл буюу бээлий, малгай, маск, хошуувч, хамгаалах хэрэгслээр бүрэн хангах, хэрэглүүлж хэвшүүлэх	Төслийн бүх ажилчид	Дотоод зардлаар	Өдөр тутам	Хөдөлмөрийн аюулгүй ажиллагаа, эрүүл ахуй MNS 4990:2000
6	Ажилчид бэртэх, эрүүл мэнд хохирох, амь нас эрсдэх,	Ажилчдыг ажилд гарахын өмнө аюулгүй ажиллагааны зааварчилгаанд хамруулах	Төслийн талбай	-	Үйл ажиллагааны туршид	Хөдөлмөрийн аюулгүй байдлын тухай хууль
7	барилгын үйл ажиллагаа саатах, тоног төхөөрөмж эвдэрч гэмтэх	Осол, аюулын үед хэрэгжүүлэх төлөвлөгөө боловсруулан батлуулах		200,000	2025 онд	
8		Тээврийн хэрэгслийн бүрэн бүтэн байдалд байнгын хяналт тавьж, шаардлагатай тохиолдолд засвар үйлчилгээг хийлгэсэн байх, аюулгүй ажиллагааны шаардлага хангасан техник тоног төхөөрөмж, тээврийн хэрэгслийг үйлдвэрийн үйл ажиллагаанд хэрэглэх	Тээврийн хэрэгсэл, тоног төхөөрөмжүүдэд	Үйл ажиллагааны туршид өдөр бүр		
9		Яаралтай анхны тусламжид шаардлагатай эм тариа, багаж хэрэгслийг байршуулах	Төслийн талбай	Үйл ажиллагааны зардал	2025 онд	
	Осол эрсдлийн менежментийн зардал				1 700 000	

АРАВ. ХОГ ХАЯГДЛЫН МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Тус төслийн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болох хаягдлыг авч үзвэл, ахуйн хатуу хог хаягдал, уурхайн хотхоны хэрэгцээнээс хаягдах бохир ус (хоолны газар, усанд орох газар, ариун цэврийн өрөө гэх мэтээс), техникт ашигласан хаягдал тосны хаягдал зэргээс бүрдэж байна. Тэдгээр хатуу, шингэн хаягдлыг хадгалах, зайлуулах тус бүлэг тусгасан болно. Хог хаягдлын менежмент нь хүний эрүүл мэндийг хамгаалах, ажилчид, нутгийн оршин суугчдын ажиллаж амьдрах таатай нөхцөлийг бүрдүүлэх, хүрээлэн буй орчинд дам үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулахад чиглэсэн болно.

Хүснэгт 7. Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөө

№	Сөрөг нөлөөллийг арилгах, бууруулах арга хэмжээ	Сөрөг нөлөөллийн хамрах хүрээ	Нэгжийн зардал, төг	Тоо хэмжээ	Нийт зардал, төг	Баримтлах эрх зүйн баримт бичиг
Ахуйн хог хаягдал						
1	Ахуйн хог хаягдлын цэгийг сумын БО-ны байцаагчаар тогтоолгох	Хүрээлэн буй орчин, хүний эрүүл мэнд	Гэрээнд заасан үнийн дүнгээр нэхэмжлэхийн дагуу төлөх	500,000	Хог хаягдлын тухай хууль	
2	Энгийн хатуу хог хаягдлыг зайлуулах гэрээ байгуулах, гэрээний дагуу зайлуулах					
3	Хог хаягдлыг эх үүсвэр дээр нь ангилан ялгах хогийн сав байрлуулах		500,000			
4	Тосгон, захиргаа, цайны газар ангилдаг хогийн сав байрлуулах		500,000			
Аюултай хог хаягдал						
5	Машин техникийн төмөр сэлбэг хэрэгсэл болон дугуйн хаягдлыг тусгай талбайд хуримтлуулан дахин боловсруулах үйлдвэрт өгөх	Төслийн талбайд талбай дахь аюултай хог хаягдал түр хадгалах цэгт	Гүйцэтгэлээр		Хог хаягдлын тухай хууль, Хөрс хамгаалах тухай хууль	
6	Техникийн ашигласан тос, тосолгооны шингэний хаягдлыг хүлээлгэн өгөх гэрээ байгуулах, аюулгүй түр хадгалах, битүүмжлэл сайтай сав байрлуулах	Аюултай хог хаягдлыг түр хадгалах цэгт	500,000			
7	Шатах тослох материалаар хөрс бохирдсон тохиолдолд асгаралтыг цэвэрлэх	Асгаралт үүссэн тохиолдолд	500,000			
Хог хаягдлын менежментийн зардал				2000,000		

АРВАН НЭГ. ОРЧНЫ ХЯНАЛТ ШИНЖИЛГЭЭНИЙ ХӨТӨЛБӨР

Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр нь Байгаль орчинд нөлөөлөх байдлын нарийвчилсан үнэлгээгээр тогтоогдсон болзошгүй сөрөг нөлөөллийг тодорхой хугацааны давтамжтай хянах, тайлагнах, бууруулах, арилгах арга хэмжээ авахад тус хөтөлбөрийн зорилго оршино.

Тус орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр нь хүрээлэн буй орчинд үзүүлэх сөрөг нөлөөллийг бууруулах болон төслийн үйл ажиллагаанд дараах үндсэн ач холбогдолтой. Үүнд:

- Байнгын хяналт шинжилгээ хийснээр төслөөс орчинд үзүүлж буй сөрөг нөлөөллийг тухай бүрд эрт илрүүлэх
- Тухайн илрүүлсэн сөрөг нөлөөллийг үндэслэн тодорхой цаг хугацааны дотор байгаль хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө боловсруулах
- Хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийг тогтмол хийлгэн төр захиргааны байгууллагууд болон төсөл хэрэгжих орон нутгийн оршин суугч, иргэдэд танилцуулж байх нь төслийн цаашид тогтмол хэрэгжих нөхцөлийг бүрдүүлэх юм.

2025 онд хэрэгжүүлэх хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн хүрээнд Агаарын чанарын хяналт шинжилгээ, Гадаргын болон гүний усны хяналт-шинжилгээ, Хөрсний хяналт шинжилгээ, ундны ахуйн усны чанарын хяналт зэргээр явуулахаа төлөвлөгдөж байна. Энэ жилийн хяналт шинжилгээний хөтөлбөрийн зорилго байгаль орчинд бохирдол нөлөөлөл байгаа эсэхийг тогтоох, шинжилгээний үр дүн стандартын түвшинд байгааг тогтооход оршино.

Хүснэгт 8. Орчны хяналт шинжилгээний хөтөлбөр

Хяналт шинжилгээ хийх үзүүлэлтүүд	Байршил	Хугацаа ба давтамж	Хяналт шинжилгээний ажлын хэмжээ	Нэгжийн өртөг, төг	Нийт зардал, төг/жил	Баримтлах стандарт ба арга, аргачлал	Дээд доод хязгаар
Агаарын бохирдлыг хянах							
Тоос: PM2.5, PM10, Нийт тоос Утааны хий: Хүхэрлэг хий, Азотын давхар исэл	Засварын галбай, Уурхайн зам	10-р сард 2 цэгт 1 удаа		100,000	200,000	MNS4585: 2016	20 минутын дундаж: Нийт тоос-150 мкг/м ³ PM2.5-50 мкг/м ³ PM10-100 мкг/м ³ SO ₂ -50 мкг/м ³ NO ₂ -50 мкг/м ³
Усны бохирдлыг хянах							
Усны ерөнхий үзүүлэлт: рН, температур, өнгө, хатуулаг, биологийн болон химийн хэрэгцээт хүчил төрөгч, Анионууд, Катионууд, нянгийн бохирдол	Унд ахуйн хэрэглээний уснаас	Хагас жилд 1 удаа /жилд 2 удаа/	Усны ерөнхий үзүүлэлт, нян	100,000	200,000	MNS 0900: 2018 MNS 6148: 2008	pH-6.5 – 8.5 NH ₄ - 3.0 мгN/л NO ₂ – 1 мг/л NO ₃ - 50 мг/л PO ₄ – 3.5 мг/л Cl – 350 мг/л SO ₄ -500 мг/л Mn-0.1 мг/л
Хөрсний бохирдлыг хянах							
Ерөнхий: Чийг, хуурай үлдэгдэл, рН, ялзмаг, Хүнд металл: (Cu, Zn, Cd, Pb, As, Sn) Нянгийн бохирдол	Ахуйн бохир усны хаягдал орчимд, засварын газар	2 цэгт 8-р сард 1 удаа	Ерөнхий, агрохимийн үзүүлэлтүүд хүнд металл, нянгийн бохирдол	130,000	260,000	MNS 5850:2019 MNS ISO 11074-1:2001 MNS ISO 11074-2:2001 MNS 5546 : 2005	Pb-100 мг/кг Cd-3 мг/кг As-6 мг/кг Cu-100 мг/кг Zn-300 мг/кг Sn-25 Илрэхгүй
Орчны хяналт шинжилгээний нэг жилийн зардлын дүн, төгрөг							1 060 000

АРВАН ХОЁР. УДИРДЛАГА ЗОХИОН БАЙГУУЛАЛТЫН ТӨЛӨВЛӨГӨӨ

Төсөл хэрэгжүүлэгч нь төслийн үйл ажиллагааны туршид байгаль орчинд хамгийн бага сөрөг нөлөөтэйгөөр үйл ажиллагаа явуулах үүрэг хүлээж, төслөөс үзүүлж байгаа сөрөг нөлөөллүүдийг бууруулах, арилгах, байгаль орчныг хамгаалах арга хэмжээ авч ажиллах боловч төслийн удирдлагын хэмжээнд анхаарч хэрэгжүүлэх арга хэмжээнүүд байна.

Үйл ажиллагаандаа технологийн сахилга батыг чанд баримталж, аваар осолгүй ажиллах талаар байнга анхаарал тавьж ажиллана. 2025 онд байгаль орчныг хамгаалах талаар дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ.

Хүснэгт 9. Удирдлага зохион байгуулалтын хүрээнд хэрэгжүүлэх арга хэмжээ

№	Хэрэгжүүлэх арга хэмжээ	Урьдчилан тооцсон төсөв, төг	Хэрэгжүүлэх хуваарь	Хариуцсан албан тушаалтан
1	Байгаль орчны удирдлага зохион байгуулалтын арга хэлбэрийг үйл ажиллагаандаа хэрэгжүүлэх чиглэлээр үүрэг хариуцлагын дотоод журам тогтоож мөрдүүлнэ.	Дотоод төлөвлөлтөөр	Төслийн хугацаанд	Уурхайн дарга
2	Байгаль орчныг хамгаалах, үйлдвэрлэлийн осол, гал түймэр, усны аюул мэтийн гэнэтийн ослоос урьдчилан сэргийлэх, осол гарсан тохиолдолд шуурхай хэрэгжүүлэх арга хэмжээг зохион байгуулах талаар сургалт, сурталчилгааны ажлыг мэргэжлийн байгууллага хүмүүстэй хамтран зохион Байгуулах.	1,000,000	7-р сар	Уурхайн дарга
3	Байгаль хамгаалах талаар хийсэн ажлын жил бүрийн тайланг БОАЖЯ болон сумын ЗДТГ-т хүргэн өгч байх	Дотоод төлөвлөлтөөр	11-р сар	“Баянтэгш импекс” ХХК-ийн дотоод хяналтын ажилтан, удирдлага
4	Тухайн жилийн БОМТ-ний хэрэгжилтэд хяналт тавих	Дотоод хяналтын ажлаар хяналт хийнэ.	Улирал тутамд	
Удирдлага зохион байгуулалтын зардал				1000,000

**АРВАН ГУРАВ. 2024 ОНЫ БАЙГАЛЬ ОРЧНЫ МЕНЕЖМЕНТИЙН ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ
ХЭРЭГЖИЛТИЙГ ОРОЛЦОГЧ, СОНИРХОГЧ ТАЛУУДАД ТАЙЛАГНАХ ТӨЛӨВЛӨГӨӨ**

Хэнтий аймгийн Дархан сумын нутаг дэвсгэрт байрлах “Баянтэгш импекс” ХХК-ийн хайлуур жоншны ордыг ил, далд аргаар ашиглах” төсөл нь жил бүр БОМТ-ний хэрэгжилтийн талаар БОАЖЯ-д тайланг цахимаар хүргүүлэх ба байгаль орчны хяналтын улсын байцаагч, орон нутгийн байцаагч, бүх шатны Засаг дарга, сонирхогч байгаль орчны төрийн бус байгууллагад тухайн жилийн байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тайланг жил тутамд хүргүүлнэ.

Хүснэгт 10. БОМТ, түүний хэрэгжилтийг оролцогч, сонирхогч талуудад тайлагнах, хэлэлцүүлэх хуваарь

№	БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах, хэлэлцүүлэх байгууллагууд	Тайлагнах, хэлэлцүүлэх хэлбэр	Мэдээний агуулга	Хугацаа тов	Хэлэлцүүлгээр санал авах чиглэл	Зохион байгуулах, тайлагнах хэлбэр	Зардал, мян.төг
1	Хэнтий аймгийн байгаль орчин, аялал жуулчлалын газар	БОМТ тайланг төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээний дагуу гаргаж, танилцуулах	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тухай	2025 оны 11-р сарын 1-ний дотор	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг тайлагнаж, дүгнэлт гаргуулах	Цахим хэлбэрээр, хэвлэмэл хэлбэрээр	100
2	Сум орон нутгийн иргэдийн төлөөлөл, ЗДТГ-ын БО-ны мэргэжилтнүүд	Уурхайн үйл ажиллагаа, байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний биелэлт	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тухай	БОМТ дүгнэх ажлын хэсгийн төвлөсөн хугацаанд	Газар дээр нь, эсвэл хянаж, дүгнэх ажлын хэсгийн төвлөсөн газарт	БОМТ-той холбоотой бичиг баримт, тайлан, дүгнэлтийг танилцуулна	100
3	Төрийн захиргааны төв байгууллага /Байгаль орчин аялал жуулчлалын яам/	БОМТ тайланг төлөвлөгөөнд тусгасан арга хэмжээний дагуу гаргаж, танилцуулах	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийн тухай	2025 оны 11-р сарын 1-ний дотор	Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний хэрэгжилтийг тайлагнаж, дүгнэлт гаргуулах	Цахим хэлбэрээр Байгаль орчны мэдээллийн санд оруулах	100
Нийт дардал							300

**АРВАН ДӨРӨВ. БАЙГАЛЬ ОРЧНЫГ ХАМГААЛАХ МЕНЕЖМЕНТИЙН
ТӨЛӨВЛӨГӨӨНИЙ НИЙТ ЗАРДАЛ**

Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний 2025 оны нийт зардал 22,060,000 (хорин хоёр сая жаран мянган) төгрөг болно.

Хүснэгт 11. Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөний нийт зардал, мян.төг

№	Зардлын хэлбэр	Зардал, мян.төгрөг
1	Сөрөг нөлөөллийг бууруулах арга хэмжээний төлөвлөгөөний зардал	7000
2	Нөхөн сэргээлтийн төлөвлөгөө	-
3	Дүйцүүлэн хамгаалах арга хэмжээ, тэр бум мод	8000
4	Нүүлгэн шилжүүлэх, нөхөн олговор олгох арга хэмжээ	-
5	Түүх соёлын өвийг хамгаалах арга хэмжээний төлөвлөгөө	1000
6	Осол, эрсдлийн менежментийн төлөвлөгөөний зардал	1700
7	Хог хаягдлын менежментийн төлөвлөгөөний зардал	2000
8	Орчны хяналт шинжилгээний зардал	1060
9	Удирдлага зохион байгуулалтын төлөвлөгөөний зардал	1000
10	БОМТ, түүний хэрэгжилтийг тайлагнах	300
Нийт		22,060.0

2025 оны Байгаль орчны менежментийн төлөвлөгөөг хэрэгжүүлэх арга хэмжээний нийт төсөв 22 060 000 төгрөг болж байгаа бөгөөд үүний 50% нь **11 030 000** төгрөг болж байна.

ХАВСРАЛТ

- Аж ахуй нэгжийн улсын бүртгэлийн гэрчилгээ
- Ашигт малтмал ашиглалтын тусгай зөвшөөрөл
- Техник эдийн засгийн үндэслэл хүлээн авсан тушаал дүгнэлт